

WERK

2013-
2014

PRO GRAM MA

RAAD
voor
CULTUUR

Inhoud

1.	Introductie	3
2.	Programma en werkwijze	7
3.	Beleidsadviezen	13
4.	Besteladviezen	19
5.	Subsidieadviezen	21
6.	Uitvoeringsadviezen	23
	Samenstelling	
	Raad voor Cultuur	28
	Colofon	37

1. Introductie

Voor u ligt het ‘*Werkprogramma 2013 – 2014*’ van de Raad voor Cultuur.

Dit werkprogramma bestrijkt een periode waarin de cultuursector voor grote uitdagingen staat. Bezuinigingen op de publieke middelen en de economische crisis trekken hun sporen in het culturele landschap. Tegelijk worden nieuwe kansen zichtbaar. Kunstenaars zoeken en vinden nieuw publiek, de actieve deelname aan cultuur blijft onverminderd hoog, het aantal private investeerders in kunst en cultuur lijkt te groeien. De sector toont veerkracht. Komende jaren zal moeten blijken hoe groot die veerkracht is. De Raad voor Cultuur concentreert zijn werkprogramma op thema’s waarvan hij verwacht dat zij cruciaal zijn voor de ontwikkeling van de cultuursector en het cultuurbeleid.

Het gaat hierbij onder meer om cultuureducatie en talentontwikkeling, om kunst en cultuur als maatschappelijke en economische factor en om de internationale dimensie van cultuur en cultuurbeleid. Ook zal de raad werkzaamheden verrichten in het kader van zijn subsidieadviesing en uitvoeringstaken.

Recentelijk heeft de raad zijn functioneren over het afgelopen tijdvak laten evalueren.^[1] Naar aanleiding daarvan zijn de werkwijze en organisatie aangepast.^[2] Dit heeft gevolgen voor de opzet van het werkprogramma van de raad. De hoofdbestanddelen ervan blijven ongewijzigd. De raad werkt aan beleidsadviezen, subsidieadviezen en uitvoeringsadviezen.

Maar om de impact van de (beleids)adviesing te vergroten, kiest de raad voor een meer gevarieerd pallet van adviestrajecten en adviesproducten.

Er is zowel behoefte aan strategische, sectoroverstijgende adviezen met een lange tijdshorizon als aan instrumentele, concrete adviezen die op relatief korte termijn uitgevoerd kunnen worden.

¹
‘Van herwaardenen en optimaliseren 2005 – 2011’, evaluatie Raad voor Cultuur, Nederlandse School voor Openbaar Bestuur, 2012.

²
‘Positie en Werkwijze 2013 – 2017’, Raad voor Cultuur, 2013.

Dit werkprogramma legt niet op voorhand al deze aankomende adviezen vast. Het introduceert themalijnen die richting geven aan de adviesagenda van de raad, maar het biedt ook ruimte om in te spelen op actuele ontwikkelingen en nieuwe vragen die regering of parlement aan de raad willen voorleggen.

De raad is onafhankelijk en streeft naar adviezen met visie en durf. Een dialoog met deskundigen, belanghebbenden en publiek is daarvoor essentieel. Samenwerking en debat zijn daarom een vast onderdeel van de uitvoering van zijn werkprogramma.

De raad adviseert regering en parlement over cultuur- en mediabeleid. Het werkprogramma is tot stand gekomen in overleg met het ministerie van OCW dat verantwoordelijk is voor cultuur en media.

2. Programma en werkwijze

De raad heeft als taak de regering en het parlement te adviseren over algemeen verbindende voorschriften en/of te voeren beleid op het terrein van cultuur. Dat betekent het geven van gevraagde of ongevraagde beleidsadviezen en het adviseren van de bewindspersonen voor Cultuur over subsidies aan culturele instellingen.

Het werkprogramma van de raad valt uiteen in drie type adviezen: beleid/bestel adviezen, subsidieadviezen en uitvoeringsadviezen. Ook publiceert de raad verkenningen en (sector)analyses, waarin hij de stand van zaken op specifieke thema's doorlicht.

Hoofdstuk 3 zal ingaan op het werkprogramma voor beleidsadvisering. De raad richt zich daarbij op vier thema's. Deze thema's geven inhoudelijk richting aan het werk van de raad. Binnen elk thema zijn enkele concrete adviesonderwerpen genoemd waarvan nu al duidelijk is dat hierover een adviesaanvraag te verwachten is. Maar de raad heeft ook de ruimte om op de actualiteit in te spelen.

De thema's zijn:

1. **Cultuureducatie**

Culturele vorming van de jeugd staat aan de basis van het cultuurbestel. Dit thema blijft onverminderd een cruciale factor voor de samenleving als geheel en voor de ontwikkeling van een aantrekkelijk cultureel klimaat in het bijzonder.

2. **Hybride kunstenaar**

De raad wil de komende jaren meer aandacht geven aan de individuele kunstenaar. Hoe kan hij/zij zich in dit tijdsgewricht zo goed mogelijk artistiek ontwikkelen (talent-

ontwikkeling) en hoe kan hij/zij tegelijkertijd zorgen dat er brood op de plank blijft?

3. **Cultureel ondernemen**

Ondernemerschap heeft de afgelopen jaren een nog grotere plaats gekregen op de agenda's van overheden, culturele instellingen, private investeerders en publiek. De raad zal rond dit thema op verschillende deel-aspecten tot advisering komen.

4. **Kunst zonder grenzen**

Het cultuurdebat is de afgelopen jaren overheerst door de gevolgen van de bezuinigingen in Nederland. De raad wil de komende jaren de blik ook weer buiten de landsgrenzen richten en met adviezen komen over het internationale cultuurbeleid.

Naast deze thema's zal de raad zich de komende jaren ook buigen over op handen zijnde of gewenste stelselwijzigingen. De adviezen daarover worden in hoofdstuk 4 belicht.

Komend jaar gaat het in ieder geval om het omroepbestel, over wijzigingen van de bibliotheekwet en over de uitwerking van onderdelen uit het eerder verschenen raadsadvies over het museumbestel.

In hoofdstuk 5 worden de activiteiten beschreven die de raad de komende tijd in het kader van zijn subsidieadviesing zal uitvoeren. Deze advisering hangt samen met de invulling van de culturele basisinfrastructuur, die uit rijksge subsidieerde instellingen bestaat.

De raad heeft in 2012 subsidieadviezen gegeven voor de basisinfrastructuur 2013 – 2016. In 2013 zal de raad beginnen met de monitoring van de instellingen die in de huidige basisinfrastructuur zijn opgenomen.

De raad is tot slot belast met het geven van adviezen op grond van de Monumentenwet (aanwijzen van rijksmonumenten) en de Wet tot behoud van cultuurbezit.

De raad gaf tot voor kort ook adviezen op grond van de Archiefwet (selectielijsten); deze uitvoeringstaak is vanaf 1 januari 2013 vervallen. Er komen met ingang van 2013 twee nieuwe uitvoeringstaken. Het gaat om de selectie van kandidaten voor het Europese Erfgoedlabel en om de selectie van organisaties die belast zijn met monumentenbehoud. In hoofdstuk 6 worden te verwachten uitvoeringsadviezen van de raad toegelicht.

Werkwijze

De tien sectorcommissies van de raad hebben vanaf begin 2013 plaatsgemaakt voor vier domeincommissies en een kring van adviseurs. In verschillende projecten werken de commissieleden en adviseurs gezamenlijk aan de invulling en uitwerking van de beleids-, subsidie- en uitvoeringsadviesing. De vier domeincommissies moeten zorgen voor voldoende kennis van zaken bij de raad, voor voeling met het veld en voor bewaking van de continuïteit en consistentie van de advisering binnen de raad. In elke commissie is een aantal sectoren geclusterd.

Het gaat om de volgende vier domeinen:

- **Beeldende Kunst, Vormgeving en Architectuur**
- **Erfgoed**
Archeologie, Archieven, Monumenten en Musea
- **Media**
Bibliotheeken, Film, Letteren, Omroepen en Pers
- **Podiumkunsten**
Dans, Muziek, Muziektheater en Theater

Voor specifieke adviestrajecten kan de raad een beroep doen op de leden van de kring van adviseurs voor de beoordeling en monitoring van instellingen in de culturele basisinfrastructuur.

De raad werkt projectmatig. Adviezen en overige publicaties worden in de regel voorbereid door projectcommissies samengesteld uit commissieleden, raadsleden en adviseurs uit de kring – eventueel aangevuld met externe deskundige. In de vormgeving en de totstandkoming van de adviesproducten wil de raad meer variatie aanbrengen. Presentaties, essays, debatten en sociale media maken hiervan deel uit.

Op dit moment voert de raad ook een studie uit naar de inhoudelijke uitgangspunten voor zijn advisering. Zo wil de raad vastleggen hoe hij aankijkt tegen de rol van kunst en cultuur in de samenleving en welke consequenties dat heeft voor zijn advisering in de komende jaren. Deze uitgangspunten zal de raad naar verwachting in de loop van 2013 gereed hebben.

In het werkprogramma is ook ruimte gereserveerd voor verkenningen en (sector)analyses. De raad blijft adviseren over de hoofdlijnen van het cultuurbeleid, maar zal daarnaast verkenningen en (sector)analyses meer gaan spreiden in de tijd, afhankelijk van de behoefte en situatie in de diverse (deel-)sectoren.

Hierbij zal de raad overigens niet alleen kijken naar de ‘traditionele’ sectoren, maar waar nodig ook andere thema’s zal adresseren. Afhankelijk van de uitkomsten van de verkenning vormt dit een onderdeel van of input voor het vierjaarlijkse advies.

Te denken valt bijvoorbeeld aan: de ontwikkeling van spreiding en aanbod binnen de podiumkunsten; dynamiek en pluriformiteit van de hedendaagse beeldende kunst en vormgeving; de betekenis van digitalisering voor kunst, cultuur en mediawijsheid.

De raad zal op basis van voorstellen van zijn domeincommissies in de tweede helft van 2013 met een agenda voor zijn verkenningen komen en hierbij onder andere brancheorganisaties, andere overheden en de cultuurfondsen betrekken.

3. **Beleidsadviezen**

Cultuureducatie

Op school wordt het fundament gelegd voor de culturele ontwikkeling van alle kinderen, óók voor degenen die dit van huis uit niet meekrijgen. Leerlingen maken op school kennis met kunst en cultuur, het vormt hen en ze ontdekken en ontplooiën hun eigen talenten. Zowel in het primair onderwijs als het voortgezet onderwijs. Cultuureducatie draagt bij aan de vorming van belangrijke vaardigheden zoals analyseren, creëren en reflecteren.

Er is meer cultuurdeskundigheid nodig in het onderwijs. Omgekeerd is het essentieel dat culturele instellingen hun aanbod toesnijden op de vraag van scholen. In 2012 heeft de raad samen met de Onderwijsraad geadviseerd over cultuureducatie in het primair onderwijs.

Het huidige kabinet geeft cultuureducatie een hoge prioriteit. De raad zal zijn advisering over dit onderwerp daarom verder uitdiepen.

Scenario's voor cultuureducatie in steden en regio's

In het gezamenlijke advies van de Raad voor Cultuur en de Onderwijsraad wordt geconstateerd dat de huidige infrastructuur op het gebied van cultuureducatie versnipperd en onoverzichtelijk is.

Provincies en gemeenten voeren verschillend beleid en het is scholen of culturele instellingen vaak onduidelijk waar men voor welke diensten terecht kan. Het ministerie schrijft in zijn beleidsreactie op het advies van plan te zijn een nulmeting te laten maken van het huidige lokale voorzieningenniveau.

Wanneer deze nulmeting gereed is, zal de raad adviseren over de randvoorwaarden voor een goed werkende infrastructuur voor cultuureducatie op gemeentelijk en regionaal niveau.

Hybride kunstenaar

Tijdens en na de schoolloopbaan ontpoppen zich de talenten die een verdere opleiding tot en begeleiding naar het uitvoerend kunstenaarschap nodig hebben. Het gaat hierbij zowel om het bieden van faciliteiten voor de artistieke ontwikkeling als om de begeleiding naar economisch zelfstandige kunstenaars.

Door wijzigingen in het bestel en teruglopende financiële middelen verandert er in verschillende sectoren veel voor de broedplaatsen van kwalitatief hoogwaardige, vernieuwende initiatieven en voor de werkzaamheden van artiesten en kunstenaars. De doorstroom van talentvolle kunstenaars mag niet stagneren.

Daarom zal de raad talentontwikkeling in diverse sectoren volgen en met voorstellen komen om deze – waar nodig – op een nieuwe leest te schoeien.

Talentontwikkeling

Voor talentontwikkeling zijn er in de nieuwe basisinfrastructuur een aantal wijzigingen doorgevoerd. Hoe en in welke mate wordt talentontwikkeling in de culturele sector de komende jaren vormgegeven?

De raad brengt de veranderingen in de relevante sectoren in kaart. De loopbaan van een talent kent verschillende fases en verschillende hindernissen.

De raad zal de loopbaan van verschillende cohorten talenten en aankomend kunstenaars volgen. Aan de hand van deze ervaringen zullen knelpunten en goede praktijken worden geïdentificeerd en afgezet tegen de ambities van het Nederlandse cultuurbeleid.

Ondernemende kunstenaar

Kunstenaars krijgen steeds meer zelf de verantwoordelijkheid voor hun eigen loopbaan. Mogelijkheden die voorheen nog voor hen openstonden, zijn verdwenen: de WWIK is afgeschaft, beleid voor talentontwikkeling is gewijzigd en het aantal rijksgesubsidieerde, ondersteunende instellingen dat zich specifiek richt op de individuele kunstenaar is sterk teruggelopen.

Dit advies over de ondernemende kunstenaar zet de creatieve kunstenaar anno nu centraal. Wat betekent het om kunstenaar te zijn in een tijd waarin meer nadruk ligt op economisch belang en ondernemerschap? Hoe houden kunst, ambacht en het creatieve bedrijf zich tot elkaar? Hoe beweegt de kunstenaar zich in maar ook tussen sectoren en hoe geeft hij zijn loopbaan vorm?

Tot slot: wat betekent dit voor de rol van de overheid in relatie tot het kunstenaarschap?

Cultureel ondernemen

De regering heeft de Creatieve Industrie als topsector en het ondernemerschap in de cultuursector hoog op de agenda gezet. Hoewel de doelstellingen verschillen, staat in beide gevallen een creatief product of creatieve dienst centraal.

Hoe zijn de inzet en opbrengst hiervan te stimuleren en wat kan de cultuursector van de creatieve industrie leren? Waar gaat *profit* over in *social profit*?

Ondernemerschap en culturele instellingen

Culturele instellingen hebben een maatschappelijke opdracht. Van de instellingen wordt verwacht dat zij bijdragen aan cultuureducatie en talentontwikkeling, aan het vergroten van toegankelijkheid voor (cultureel) divers publiek en aan de ontwikkeling van het aanbod door vernieuwing en experiment.

Ondernemerschap is meer dan het halen van de eigen inkomstennorm en moet geen doel op zich worden. Het ondernemerschap is nauw verbonden met het artistieke creatieve proces – het hart van een culturele instelling – en met de maatschappelijke opdracht en relevantie van de instelling.

Culturele instellingen maken op dit moment grote stappen om hun publieke draagvlak te vergroten en om in de toekomst minder afhankelijk te zijn van de overheid. Steeds meer vormen educatie en culturele diversiteit een onderdeel van een integrale bedrijfsstrategie van de instelling.

De raad zal adviseren over de vraag wat ondernemen in de cultuursector betekent, op welke wijze de overheid dit ondernemerschap het beste kan stimuleren en welke plek het criterium ondernemerschap in de toekomst moet hebben bij subsidiebesluiten.

Diversiteit

publieksontwikkeling in kunst en cultuur

Om als culturele instellingen midden in de samenleving te staan, is het noodzakelijk dat zij zo divers mogelijke bevolkingsgroepen tot hun (potentiële) publiek rekenen.

Het bereik van deze bevolkingsgroepen dient overigens niet alleen een maatschappelijke belang, maar biedt ook mogelijkheden om cultureel ondernemerschap nader vorm te geven. Door leden van andere publieksgroepen mede-aanzenders te maken van diensten, producten, educatie en programmering kan het publieksbereik vergroot worden.

De raad zal zich buigen over de vraag hoe de cultuursector nieuwe en/of andere publieksgroepen kan aanspreken.

Kunst en cultuur in snel groeiende creatieve topsector

De Creatieve Industrie is een van de negen – en snelst groeiende – topsectoren. Voor de Creatieve Industrie is de culturele sector van belang, want het is de kraamkamer van nieuwe concepten, producten en diensten.

Deze kraamkamer kan van grote economische waarde zijn, maar heeft ook de potentie om bij te dragen aan oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen op uiteenlopende terreinen.

De raad zal adviseren over de betekenis van kunst en cultuur voor de creatieve sector en de mogelijkheden om het maatschappelijk en economisch potentieel ervan beter te benutten.

Kunst zonder grenzen

Een hoogwaardig cultureel klimaat is goed aangesloten bij zijn internationale omgeving. Artistieke ontwikkeling en vernieuwing zijn gebaat bij een open uitwisseling. Maar ook de economie heeft profijt van de internationale uitstraling van onze culturele en creatieve sector.

Nederland ontleent in belangrijke mate zijn positieve vestigingsklimaat aan zijn rijke culturele voorzieningen en wereldwijd bekende kunstenaars en kunstwerken.

Internationaal Cultuurbeleid

Het imago van een land wordt naast harde economische en geopolitieke factoren ook bepaald door *soft powers*, waaronder de kunst en cultuur van een land en de wijze waarop deze over het voetlicht wordt gebracht. Een goede presentatie van zijn kunst en culturele instellingen draagt bij aan de positie van Nederland als handelspartner en als aantrekkelijk land om in te wonen en te werken.

De raad zal zich buigen over de vraag wat precies die betekenis van kunst en cultuur is voor de internationale positie van Nederland en hoe de overheid en culturele instellingen deze positie kunnen versterken.

Internationaal cultuurbeleid in Frankrijk

Vooruitlopend op het bovenstaande adviesthema heeft de minister van Buitenlandse Zaken de raad gevraagd hem te adviseren over de toekomstige opzet van de bilaterale, culturele relatie met Frankrijk.

4. Besteladviezen

Publieke omroep

De landelijke en regionale publieke omroep moeten opnieuw bezuinigen: grofweg gaat het om 75 miljoen euro additionele bezuinigingen bij de landelijke omroep en om 25 miljoen euro bij de regionale omroep. De extra bezuinigingen en de brief van de staatssecretaris over de uitwerking van het onderdeel Media in het regeerakkoord maken hervormingen van het publieke omroepbestel onvermijdelijk. Mede hierom heeft de regering besloten een verkenning uit te voeren naar de toekomst van de publieke omroep.

De raad zal in het kader van deze verkenning de regering adviseren over de toekomst van het publieke omroepbestel.

Actualisering wetgeving openbare bibliotheken

Naar verwachting treedt in 2015 een nieuwe bibliotheekwet in werking. De bibliotheekwetgeving beoogt de samenhang in het bibliotheekstelsel te verbeteren en een wettelijk kader te bieden voor de landelijke digitale bibliotheek.

Met het actualiseren van de wetgeving wordt de openbare bibliotheek niet alleen een nieuw, toekomstbestendig kader geboden, maar worden ook de verscheidenheid en versnippering van beleid en (digitaliserings)projecten tegengaan.

De raad zal zich in het advies onder meer uitspreken over de functie van de openbare bibliotheek, de wijze waarop de stelselverantwoordelijkheid in het wetsvoorstel is georganiseerd en over de wettelijke taken die de Koninklijke Bibliotheek krijgt, nu de taken van het sectorinstituut (SIOB) daarin worden ondergebracht.

Bescherming erfgoedensembles

Onlangs heeft de raad een omvangrijk advies uitgebracht over het museumbestel. Over het onderwerp erfgoedensembles heeft de raad hierin een vervolgadvisie aangekondigd.

De raad heeft eerder de kwetsbare positie van ensembles onder de aandacht gebracht en aangedrongen op bescherming. In een ensemble zijn gebouw, interieur en inventaris onlosmakelijk met elkaar verbonden. Bijvoorbeeld omdat ze als een geheel zijn ontworpen, zoals het Jachtslot Sint Hubertus. Of omdat ze historisch tot een geheel zijn gegroeid, zoals Slot Loevenstijn.

Monumenten worden beschermd via de Monumentenwet, voorwerpen via de Wet tot behoud van cultuurbezit. Ensembles genieten geen wettelijke bescherming. Vele zijn dan ook al verloren gegaan. Een belangrijk aspect van een ensemble is de documentaire waarde. Die verdwijnt wanneer gebouw, interieur en inventaris geen eenheid meer zijn.

De raad zal adviseren over de wijze waarop de bescherming van ensembles / interieurs (wettelijk) kan worden vormgegeven.

5. Subsidieadviezen

Instellingsadviezen

In 2012 heeft de raad subsidieadviezen uitgebracht in het kader van de culturele basisinfrastructuur 2013 – 2016.

In sommige adviezen heeft de raad aangegeven dat de betrokken instellingen op onderdelen hun activiteitenplannen moeten aanvullen of verder uitwerken. Het gaat hier veelal om instellingen die zich in een transitie en/of fusietraject bevinden, waarbij planvorming dus nog volop in ontwikkeling is. Deze plannen zullen aan de raad worden voorgelegd. Het gaat om ongeveer acht instellingen. Afhankelijk van de bevindingen zal de raad met een aanvullend instellingsadvies komen.

Monitoring van instellingen basisinfrastructuur

In de aanloop naar de subsidieadviezen volgt de raad de rijksgesubsidieerde instellingen uit de culturele basisinfrastructuur. De raad krijgt hierdoor inzicht in het functioneren van de instellingen en de basisinfrastructuur als geheel. Deze kennis vormt een belangrijke basis voor het oordeel dat de raad eens in de vier jaar over de subsidieaanvragen van de instellingen moet geven. De monitoring van de instellingen bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Het volgen van de activiteiten van de instellingen, zoals: bezoeken van concerten, voorstellingen en tentoonstellingen, lezen van publicaties. Rapportages hierover worden toegevoegd aan de instellingsdossiers. De raad zal in dit kader ook kennisnemen van de jaarrekening en het bestuursverslag van de instellingen.
2. In het tweede jaar van de subsidieperiode wordt een gesprek gevoerd met de instellingen. Onderwerp van gesprek is de voortgang van het activiteitenplan, het functioneren van de instelling en de ervaringen van de instelling in de culturele basisinfrastructuur.

Wanneer de raad daartoe aanleiding ziet, deelt hij zijn visie op het functioneren van de instelling met het ministerie van OCW. Als dat het geval is, wordt de instelling hiervan op de hoogte gebracht.

6. Uitvoeringsadviezen

Europees erfgoedlabel

Met het Europees erfgoedlabel wordt de zichtbaarheid van de Europese, historische en symbolische waarde van erfgoed-sites (gebouwen en locaties) vergroot. De raad heeft in 2012 geadviseerd over het thematische kader waarbinnen de aanvragen voor een Europees Erfgoedlabel gedaan konden worden en uit de eerste aanmeldingen een selectie gemaakt van sites die zullen worden voorgedragen. In 2014, 2016 en 2018 zullen nieuwe selectierondes plaatsvinden.

De volgende thema's zijn door de raad voorgedragen: Tolerantie en Recht, Mobiliteit en Maakbaarheid, Cultuur en Sport, Geld en Koopmanschap. Om het bestaan van het Europese Erfgoedlabel meer bekendheid te geven, ook onder potentiële bezoekers, zal de raad een publicatie uitbrengen over het label en de thema's.

Monumentenwet

In het kader van de Monumentenwet adviseert de Raad voor Cultuur in aanwijzings- en afvoeringsprocedures van gebouwde- en archeologische rijksmonumenten, over de aanwijzing van beschermde stads- en dorpsgezichten en over het verlenen van opgravingsvergunningen. Het gaat om veertig tot vijftig adviezen per jaar.

Wet behoud cultuurbezit

Sinds 1 februari 1984 beschikt Nederland over de Wet tot behoud van cultuurbezit (Wbc). De Wbc heeft als doel te voorkomen dat voorwerpen en verzamelingen die van bijzondere cultuurhistorische of wetenschappelijke betekenis zijn, verloren gaan voor het Nederlandse cultuurbezit. Aan zulke voorwerpen wordt een beschermde status toegekend, waarna ze op een lijst geplaatst worden.

Voorwerpen die op de Wbc-lijst staan, mogen niet zonder toestemming van de minister van Cultuur naar het buitenland worden uitgevoerd. Wanneer een eigenaar een beschermd voorwerp wil verkopen, moet hij het eerst ter verkoop aan de Nederlandse staat aanbieden. De Minister van Cultuur kan op basis van advies van de Raad voor Cultuur besluiten een voorwerp of verzameling onder bescherming van de Wbc te plaatsen.

Jaarlijks brengt de raad vijf tot tien adviezen uit in het kader van de Wet tot behoud van cultuurbezit.

Monumentenbehoud

Vanaf 1 februari 2013 adviseert de raad over aanvragen voor de status van Professionele Organisatie Monumentenzorg (POM). Aanvragen zullen gedaan worden door professioneel werkende organisaties met minimaal twintig rijksmonumenten in hun bezit en minimaal vijf jaar ervaring. De aangewezen professionele organisaties monumentenzorg hebben voorrang bij subsidieverlening en krijgen meer ruimte om de subsidie naar eigen inzicht te verdelen over hun monumentenbestand.

In maart 2013 zal de eerste adviesronde doorlopen worden. In september volgt een tweede ronde. In 2013 gaat het naar verwachting om ongeveer 40 adviezen.

Vanaf 2014 is er sprake van één adviesronde per jaar in de maand september.

Bijlage

**Samenstelling
Raad voor Cultuur**

Raad voor Cultuur

Joop Daalmeijer
voorzitter

Melle Daamen
Jessica Mahn
Mirjam de Meijer
Caroline Nevejan
Gerard Rooijackers
Annick Schramme
Rocky Tuhuteru
Mathieu Weggeman

Jeroen Bartelse
algemeen secretaris

Commissieleden en adviseurs

domeincommissies

podiumkunsten

Gemma Jelier
Cees Langeveld
Nita Liem
Anneke van der Linden
Sander van Maas
MichaelNieuwenhuizen
Jan Zoet

beeldende kunst, vormgeving en architectuur

Kirsten Algera
Arzu Ayikgezmez
Femke den Boer
Nous Faes
Din Pieters
Robbert Roos
Jorinde Seijdel

media

Malika el Ayadi
Rutmer Brekhoff
Henk Kraima
Thijs Kuipers
Ben Peperkamp
Dominique van Ratingen
Peter Schrurs

erfgoed

Monica Alkemade
Teus Eenhoorn
Ralph Keuning
Irma van Leeuwen
Marianne Loef
Mariel Penaloza Moreno
Lejo Schenk

uitvoeringscommissies

bijzondere commissie monumenten en archeologie

Dirk Baalman
voorzitter
Boudewijn
Goudswaard
Marijke Beek
Jan van der Hoeve

bijzondere commissie professionele organisatie voor monumenten- behoud (POM)

Jaap 't Hart
voorzitter
Martin van Bleek
Lisa Johnson
Evert-Jan Nusselder

bijzondere commissie wet tot behoud van cultuurbezit

Inge van der Vlies
voorzitter
Lejo Schenk
vacature

kring van adviseurs

Annett Andriessen
Ergün Erkocu
Han Bakker
Fanne Boland
Johan Boonekamp
Ole Bouman
Willem Bruls
Henk Buijks
Lodewijk Collette
Saskia Cornelissen
Annette Gaalman
Chris Groeneveld
Anne Heinsbroek
Robbert van Heuven
Eric Holterhues
Wim Hupperetz
Frank Huysmans
Inge Imelman
Wim Jansen
Alexander van Kessel
Marie Therese Konsten
Anja Krans
Joke Liberge

Patrick van Mil
Andrea Möller
Dirk Monsma
Eleonoor Ochtman-Tchernoff
Marie France van Oorsouw
Quinten Peelen
Laurentine Pels Rijcken
Tim Persent
Roos van Put
Leon Ramakers
Gable Roelofsen
Vibeke Roeper
Nan van Schendel
Marcel Schmalgemeijer
Maarten Schmitt
Oswin Schneeweisz
Paulette Smit
Taco Stolk
Maaïke Verberk
Rien Vrijenhoek
Robert Vroegindewij
Astrid Weij
Annemiek van der Zanden

Bureau Raad voor Cultuur

directie

Jeroen Bartelse
algemeen secretaris

Caspar Laffrée
*plaatsvervangend
algemeen secretaris
secretaris
erfgoed*

secretarissen

Klazien Brummel
*secretaris
beeldende kunst, vormgeving en
architectuur, erfgoedlabel
dossier
bouwkunst en landschaps-
architectuur, creatieve industrie,
digitalisering, kennis en
onderzoek*

Monique de Louwere
*secretaris
beeldende kunst, vormgeving
en architectuur
dossier
beeldende kunst en vormgeving,
kring van adviseurs*

Lotte Ravenhorst
*secretaris
erfgoed
dossier
musea, talentontwikkeling,
educatie (wnd)*

Anita Németh
*secretaris
media
dossier
film, letteren*

Jaap Visser
*secretaris
media
dossier
auteursrecht, bibliotheken,
omroepbestel*

Pieter Bots
*secretaris
podiumkunsten
dossier
dans, theater, coördinatie
monitoren en beoordelen BIS*

Daphne Wassink
*secretaris
podiumkunsten
dossier
amateurkunst, contactpersoon
gemeenten en provincies, muziek,
muziektheater, cultureel onder-
nemerschap, werkprogramma*

Annet Pasveer
*secretaris
BCMA, POM
dossier
archeologie, monumenten*

Yolanda Ezendam
*secretaris
Wbc
dossier
bescherming erfgoed,
internationaal*

communicatie

René van Geffen
*voorlichter
dossier
pers*

Fleur Kortebach
*communicatie-
medewerker*

staf

Karima Abdalas
*beleidsondersteunend
medewerker POM
dossier
archieven, diversiteit*

José Brussee
*beleidsondersteunend
medewerker,
personele zaken*

Rob Harms
ICT-manager

**Ingrid Maulabux-
Moennoe**
*huishoudelijk
medewerker*

René van der Meer
*repro en facilitaire
ondersteuning*

Leo Timmers
*medewerker post-
en archiefzaken*

Louisa Vijfschaft
juridisch adviseur

**Madelon van
Wandelen**
*management-
ondersteuning,
financiële zaken*

Colofon

Werkprogramma
2013 – 2014

Deze publicatie is een uitgave
van de Raad voor Cultuur

Postbus 61243
2506 AE Den Haag
telefoon 070 – 3106686
fax 070 – 3614727
cultuur@cultuur.nl
www.cultuur.nl

Ontwerp
Daphne Heemskerk
Lettertype
Akzidenz-Grotesk Next
Plantin
Papier
Munken Lynx (240 g/m³)
Munken Lynx (100 g/m³)
Druk
Romer bv

Het is toegestaan (delen van) de
inhoud van deze publicatie te citeren
of te verspreiden, mits daarbij de
Raad voor Cultuur en deze publicatie
als bronnen worden vermeld.

Aan deze publicatie kunnen geen
rechten worden ontleend.

Den Haag, juni 2013

**De Raad voor Cultuur is het wettelijke advies-
orgaan van de regering en het parlement op het
terrein van kunst, cultuur en media.**

**De raad is onafhankelijk en adviseert, gevraagd
en ongevraagd, over actuele beleidskwesties en
subsidiebesluiten.**